VILÁG PROLETÁRJAI EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

Az RMP Arad városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XIII. évfolyam, 4263. szám — 4 oldal, 20 bani — 1958, november 15, szombat

Lapunk tartalmából:

— Emeljük magasabb szintre a pártmunkát 2. old
— Átszervezeti munkafolyamat 2. old.
— A kilencedik forduló előtt... 2. old.
— N. Sz. Hruscsov „A Szovjetunió" népgazdaságfejlesztésének mutatószámai 1959—1965 évekre cimü jelentésének tézisei 3. old.
— A Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának plenáris ülése 3. old.
— N. Sz. Hruscsov nyilatkozata a német kérdésben szerte a világon nagy visszhangot keltett 3 old.
— A kozmikus tér békés célu felhasználásának vitája az ENSz politikai bizottságában 3. old.
— Az emberért... 4. old.

Kollektiv gazdaságaink sokoldalu fejlesztése — a jólét és a bőség forrása

Rajonunk kollektiv gazdaságai sokat fejlődtek. Ez a fejlődés tette lehetővé, hogy mezőgazdasági társulásaink tagjai mind jobban felismerjék a kollektiv gazdaságok felsőbbrendüségét és mind többen és többen nyujtsák be kérvényüket a kollektiv gazdaságokba való belépésre. Csak novemberben 112 család kérte felvételét a kollektiv gazdaságokba, 289 hektár földterülettel. A tömeges belépés lehetővé teszi, hogy rajonunk kollektiv gazdaságai a jövőben még jobban erősödjenek, még sokoldalubban fejlődjenek.

Az eddigi eredmények is azt bizonyitják, hogy a kollektiv gazdaságok sokoldalu fejlődése a bőség és a jólét forrása. Igy van ez a kisiratosi kollektiv gazdaságban is, ahol a gabonatermesztés mellett nagymértékben foglalkoznak ipari növények termesztésével, szarvasmarha és sertéstenyésztéssel, méhészettel, stb. Ugyanakkor ebben az évben már rátértek a baromfitenyésztésre is. Kisiratoson a multban nem ismerték a zöldségfélék termesztését. Ezévben már mintegy 40 hektáron termesztettek a kisiratosiak különböző zöldségféléket és mondhatjuk — jó eredménnyel. Éppen ezért határozták el a kollektivisták, hogy a korai zöldségfélék számára üvegházat is épitenek. Ugyancsak sokoldaluan fejlődik a szentpáli kollektiv gazdaság is. Ebben a gazdaságban a gabona mellett szintén ipari növények, konyhakertészeti növények termesztésével, valamint állatok tenyésztésével is foglalkoznak. A sokoldalu fejlődés nemcsak azt eredményezi, hogy évről-évre erősödik a gazdaság, hanem azt is, hogy növekszik a tagok jóléte. Igy vált lehetővé, hogy ebben a gazdaságban már eddig egy-egy munkanapegységre hét lej előleget osztottak. Hasonlóan jó példának emlithetjük a vingai kollektiv gazdaság sokoldalu fejlődését is. Itt a konstancai tanácskozás felhivása alapján ez évben nagy figyelmet forditottak az állattenyésztésre. Mint az eddigi eredmények mutatják, a kedvezőtlen feltételek között is, sikereket értek el. Több, mint 200 darab hizott szarvasmarhát, 200 hizott sertést adtak át az államnak. A pénzösszegen kivül a kollektivisták nagy mennyiségü épületanyagot kaptak kedvezményes áron s igy lehetővé vált, hogy tovább fejlesszék gazdaságukat. Ugyanakkor lehetővé vált az is, hogy növekedjék a kollektivisták életszinvonala. Gh. Gheorghiu-Dej elvtárs a konstancai tanácskozáson tartott beszédében hangsulyozta: „A szövetkezeti szocialista gazdaságokban azok a legjövedelmezőbb befektetések, amelyek szem előtt tartják a gazdaság sokoldalu fejlesztését olymódon, hogy a gabona termesztésével párhuzamosan tehenészetet, sertéshizlaldát és baromfitelepet létesitenek, ipari növényeket, zöldség- és főzelékféléket, szőlőt, gyümölcsöt, stb. termesztenek".

Rajonunkban a kollektiv gazdaságok taglétszámának növekedése még szükségesebbé teszi a gazdaságok sokoldalubb fejlesztését. Azok a kollektiv gazdaságok, amelyek nem forditanak figyelmet az állattenyésztésre, nem számolhatnak a gabonafélék terméshozamának valóban jelentékeny növelésére sem.

Rajonunk egyes kollektiv gazdaságaiban azonban még nem ismerték fel a sokoldalu fejlesztés fontosságát. Ilyen kollektiv gazdaságok a pankotai, fakerti, szentlányi és mások, ahol csak gabonatermesztéssel foglalkoznak s nem törekednek arra, hogy más jövedelmező ágakkal is bővitsék a gazdaságot.

Most, amikor kollektiv gazdaságainkban az 1959-es év terveire készülnek, nagy figyelmet kell forditani a gazdaságok sokoldalu fejlesztésére. Ebben a vonatkozásban a kollektiv gazdaságok vezető tanácsai mellett nagy feladat hárul a mezőgazdasági szakemberekre, akiknek meggyőző érvek alátámasztásával kell bebizonyitaniok a kollektivisták előtt, hogy gazdaságuk sokoldalu fejlesztése saját jólétük forrása is. Ugyanakkor a kollektiv gazdaságok pártalapszervezeteinek irányitaniok és ellenőrizniök kell a vezetőtanácsok munkáját, hogy harcoljanak a kollektiv gazdaságok sokoldalu fejlesztéséért és a tervbe vett uj termesztési ágak megvalósitásáért. Ezen a téren komoly segitséget kell nyujtsanak a községi néptanácsok végrehajtó bizottságai is. Kollektiv gazdaságaink további megerősödése és a tagság jólétének növelése akkor válhat valóra, ha minden kollektiv gazdaságban sokoldaluan gazdálkodnak.

Szövetkezeti hiradó

Idén, mint ahogyan az elmult években is történt, lényegesen növekedett a falusi szövetkezetek áruforgalma. Állandóan fejlődő szocialista iparunk egyre több, választékokban is gazdagabb, jobb minőségü ipari közszükségleti cikkel látja el a falusi dolgozó parasztokat. A Rajonközi Szövetkezeti Lerakat, három rajon (Arad-, Pécska- és Lippa-rajonok) falusi fogyasztási szövetkezetét látja el a szükséges árúval. Joggal mondhatjuk, hogy a falusi szövetkezetek áruellátása ma már zavartalanul történik. Nincs hiánycikk. A falusi termelők örömére árával teltek a szövetkezeti boltok polcai. Vásárolhatnak a kollektivisták és a társult parasztok és vásárolnak is, mert az idei termésből bőségesen jut a háztartás kiegészitésére.

Három millió lej értékü árúval több

érkezett az emlitett három rajon szövetkezeti boltjaiba a harmadik negyedévben, mint a mult év hasonló időszakában. Hatalmas ez az összeg, ha tekintetbe vesszük, hogy az ipari cikkek, szinte kivétel nélkül olcsó, mindenki által megvásárolható áron kerülnek forgalomba.

Az emlitett időszakban a Rajonközi Szövetkezeti Lerakat raktáraiból (a mult év harmadik negyedéhez viszonyitva) 12 százalékkal több olaj, cukor, rizs, griz, száraztésztaféle, cukorka és más élelmicikk érkezett a falusi boltokba. Továbbá több, mint egymillió lej értékü vasáru és háztartási cikk, ugymint zománcozott edények, tüzhelyek, kályhacső, zsirosbödön, villamossági cikk és egyebek.

Jelentősen növekedett az épitkezéshez szükséges tégla, cserép, faanyag mennyisége is. A növekedés ezen a téren értékben mintegy ötmillió lejt tesz ki. A falu fejlődő életében nagy jelentőségü az épitkezési anyagok mennyiségének növekedése, mert a kollektivisták és a társult parasztok mindenfelé épitkeznek, családi házat, vagy gazdasági épületeket emelnek.

Növekszik a falu vásárlóereje

amit az is bizonyit, hogy egyre több földmüves házában szólal meg a rádió, kerül varrógép, uj bútor. Mig a multban, csak a kulákok, a módosabbak vásárolhattak rádiót, kerékpárt, varrógépet és uj, modern bútort, addig most a falusi dolgozó parasztok széles tömegei is megvásárolhatják ezeket a cikkeket. Ezt a letagadhatatlan tényt a következő számadatok is igazolják: ebben az évben a Rajonközi Szövetkezeti Lerakat mintegy 500 rádiókészüléket, 150 varrógépet, 800 kerékpárt, 150 motorkerékpárt, 600 tüzhelyet, 250 konyhabutort, 200 háló, vagy kombinált szobabutort és más cikket küldött a falusi szövetkezetekbe. Ezeknek az árucikkeknek a nagy többsége, közel 100 százaléka már a boldog tulajdonosok otthonában van.

Ezek a számok maguktól beszélnek. Bizonyitják a dolgozó parasztok felfelé ivelő életét.

Az élenjáró szövetkezeti egységek

rendszeresen hónapról-hónapra teljesitik eladási tervüket. Megmutatkozik, hogy ezekben a szövetkezetekben a vezetőség, a kiszolgáló személyzet megkülönböztetett figyelmet fordit a terv teljesitésére.

A harmadik negyedévben különösképpen a kürtösi és a világosi szövetkezetek járnak az élen. A kürtösi szövetkezet munkaközössége tulteljesitette harmadik negyedévi tervét és ez idő alatt több, mint három és fél millió lej értékü árut adott el a vásárlóknak. Világos községben pedig a harmadik negyedévben több, mint kétmillió lej értékü áru eladásával tünt ki. Dicséretet érdemelnek ezek a szövetkezeti egységek, mert kellő időben gondoskodtak a szövetkezeti boltok ellátásáról és a kiszolgálás gyors és előzékeny megszervezéséről.

Meg kell emlitenünk még a mácsai szövetkezetet is, ahol a jól szervezett munka, az ellátás zavartalansága azt eredményezte, hogy októberben jelentős mértékben tulteljesitsék az eladási tervet. A mácsai szövetkezet üzletei ugyanis egyetlen hónap alatt több, mint 250.000 lej értékü árut adtak el a község lakosainak. Ezért kerültek ők is az élenjáró szövetkezeti egységek közé.

Önkéntes munkával

Az Aradul asztalosipari termelőszövetkezet 6. számu osztályának dolgozói októberben vállalták, hogy önkéntes munkával 15 ebédlőasztalt készitenek a Puskin kulturotthon részére. Vállalásuknak eleget tettek és a kitüzött időre elkészitették az asztalokat. Ezen kivül az osztály dolgozói a havi tervelőirányzat teljesitésében sem maradtak le. Az össztermelést 100 százalékban teljesitették. Az utóbbi időben jelentősen javult a minőségi munka is. Ez a javulás októberben nagy százalékot tett ki. A termelésben példamutató munkát végeztek Lőwy József, Jakab Tibor, Groza Cornel és mások, akik kiváló eredményeket értek el.

ESZTERGÁLYOSOK

A CFR fömühely hármas számu üzemosztályán tovább folyik a szocialista verseny. Az esztergályosok vállalták, hogy a novemberi terofeladatokat is tulszárnyalják. S ez a vállalás, — mint a kép is igazolja — valóság lesz.

A I. Rangheț gyárból jelentik

1958 májusában a gyárban IMSz brigád alakult, amely válaszolt a temesvári Electromotor országos versenyfelhivására.

A brigád feladata olyan ujitások, ésszerüsitések kidolgozása, amelyek elősegitik az önköltség csökkentését és jelentős anyagmegtakaritást, valamint jobbminőségü munkát biztositanak.

A brigád azóta 52 ujitási javaslatot terjesztett elő. A gyár vezetősége 34-et értékesnek talált és ezekből 10-et már alkalmaznak is a termelésben. A 10 ujitás egyike évi 98 ezer lej értékü megtakaritást jelent.

A mult héten a szerelési munkáknál kimagasló eredményt ért el a szerszámgépgyár egyik szerelő csoportja.

★

Ambrus Sándor, a szerelőműhely munkása ujitást terjesztett elő az esztergapad zárszekrénye előtoló szerkezetének egyszerüsitésére.

Ennek folytán a zárszekrény előtoló szerkezetéből nélkülözhetővé vált több, nehezen előállitható alkatrész. Az ujitás bevezetésével évi 100 ezer lejt takaritanak meg, ami nagymértékben hozzájárul az önköltségi ár csökkentéséhez.

Elnyerték a versenyzászlót

A Cukorgyár dolgozói október 31-ig 330 tonna cukrot adtak terven felül. Októberben a versenyzászlót a harmadik váltás dolgozói nyerték el. A váltás dolgozói büszkén tekintenek az aranyszálakkal diszitett vörös versenyzászlóra, amelyet komoly, szorgalmas munkával harcoltak ki. Ebben a váltásban kitünően dolgoztak: Besti Ioan, Tintoi Anton, Cirla Petru és mások. A többi váltásban tevékenykedő dolgozok is szorgalmas munkát fejtettek ki, mint például: Besesek Sándor, Békési József és Kodos Emilia, akik példamutató munkájukkal élen jártak a termelésben.

Hazánk minden tájáról

A Zsilvölgyében valamennyi bánya tulteljesitette októberi tervét

Az egész Zsilvölgyében valamennyi bánya jóval tulteljesitette október havi tervét. Az elmult hónapban 17.141 tonna szenet bányásztak terven felül. Azt a célkitüzést, hogy minden bányarészleg érje el az élen járók szinvonalát, nemcsak Urikányban valósitották meg. Petrillán és Lónyán is valamennyi bányarészleg tulteljesitette tervét. A lónyai 5. bányarészleg zsilvölgyi viszonylatban első helyre került, közvetlenül utána az urikányi 2. számu részleg következik.

A bányák között folyó szocialista verseny élén októberben a lónyai bányászok álltak: 5271 tonna szenet fejtettek terven felül. Második helyre a petrillai bányászok kerültek — 4704 tonna terven felüli teljesitményükkel.

A békásiak ujabb sikere

A békási V. I. Lenin vizierőmü épitői a völgyzáró gát évi betonozási tervének nagyarányu tulteljesitése után ujabb nagyjelentőségü sikerről számoltak be: az egész előirányzott szakaszon befejezték a vizlevezető alagut fémgyürükkel való kibélelését. Az alagutépitők igy öt nappal a vállalt időpont és teljes két hónappal a tervezett határidő előtt teljesitették ezt a feladatot.

Az emlitett munka elvégzéséhez mintegy 7500 köbméter betonra, az alagut 420 méter hosszu szakaszának fémgyürükkel való kibéleléséhez pedig 1430 tonna acélburkolatra volt szükség.

Uj sósavgyár épült Tordàn

A tordai vegyi üzemeknél az elmult napokban egy uj sósavgyárat helyeztek működésbe. Az uj gyár teljesitőképessége ötször nagyobb, mint az üzemben eddig használt sósavgyártó berendezése. Vegyiparunk uj egysége a modern technika követelményei szerint készült és termelési folyamata csaknem teljes egészében önmüködő.

Jövő évre termelnek

A Magyar Autonóm Tartomány medgyesfalvi téglagyárának dolgozói évi tervüket október 23-án befejezték és terven felül 1,376.000 darab téglát és 2,760.000 darab tetőcserepet gyártottak.

Két hónappal határidő előtt

A zsombolyai „Ceramica" cserép- és téglagyár munkásai, technikusai és mérnökei szorgalmuk eredményeként november 1-én, — tehát két hónappal a határidő előtt teljesitették — évi globális tervelőirányzatukat. Az emlitett napig a gyár dolgozói 2,572.000 cserepet és csaknem 1 millió téglát gyártottak terven felül.

Élen jár a munkában

Lonceru Gheorghe, a CFR fömühely kiváló marósa. Munkájában szorgalmas, a feladatok végrehajtásában mindig élenjár. Tervfeladatát átlagosan 116 százalékban valósitja meg és minden alkalmat felhasznál arra, hogy oktassa, nevelje az ifjakat.

Vladimirescu községben történt

Fejlődik az állatállomány

A vladimirescui Vörös Grivica kollektiv gazdaság tagjai a konstancai tanácskozás felhivása szellemében fejlesztik állatállományukat. A felhivás értelmében jó összeállitott intézkedési tervet készitettek, amelynek alapján 117-re növelték szarvasmarha-állományukat melyből 55 fejőstehén. A sertések száma elérte a 382-öt. Ebből 45 anyasertés, 265 két hónapon felüli süldő, 72 pedig kisebb malac. Figyelmet forditottak juhállományuk fejlesztésére is. Igy ez évben 94 bárányt tartottak vissza nevelés céljából. Ezenkivül 135 tyuk és 66 család méhi tartozik még a közös gazdaság állatállományához.

Komplex brigádok

A Vörös Grivica kollektiv gazdaságban uj szervezési módszert vezetnek be. Ezévben kisérletképpen két brigádra osztották a tagságot. A brigád tagjai csoportokban végezték a gazdaságban soronlevő feladatokat, a mezei és kertészeti munkát, az állattenyésztést, stb. Egyenlő részre osztották a gazdaság felszereléseit, igás és haszonállatokat, valamint a gépeket.

A kisérlet jól bevált. A brigádok tagjai egyaránt érdekelve voltak a mezei munkában, a kertészetben és az állattenyésztésben. Ennek eredményeként elegendő mennyiségü takarmányt termesztettek és biztositották a téli hónapokra szükséges takarmányt, ami elengedhetetlen feltétele az állatállomány fejlesztésének. A brigádok évi tevékenységét a napokban elemezték és a tanulságokat levonva szervezik ujjá a brigádokat. A jövő évben két komplex brigádban dolgoznak majd a vladimirescui kollektiv gazdaság tagjai.

Gépeket javitanak

A vladimirescui állami gazdaság munkásai október 20 előtt elvégezték az őszi vetést. Nyugodtan megkezdhették a gépek javitását. A javitási munkálatokat november 1-én kezdték és már is jó eredményt értek el. A november 1—20 közötti időszakra tervszerüsitett 7 traktorból november 12-én estig hatot már megjavitottak. Ugyanenne az időszakra 24 mezőgazdasági gépet (vetőgépek, fogas- és tárcsás-boronák, kultivátorok) javitását terveztek, amiből november 12-ig 21-et megjavitottak.

A munkából derekasan kiveszi részét a műhely valamennyi dolgozója. Legjobban mégis Martinac Stefan, Mátyás János és Gerhardt Ferenc tevékenykedtek.

A város jobb ellátásáért

A vladimirescui állami gazdaság ezévben konyhakertészeti növények termesztésére rendezkedik be. A jövő évben itt 110 hektáron termesztenek főzelék- és zöldségféléket. Ebből 70 hektárt öntözéssel rendeznek be. Ennek érdekében megtörténtek az előkészületek: folyamatban van az öntözéshez szükséges vizlefolyó csatorna készitése, valamint a vizhuzó motorok müködésének ellenőrzése.

A kertészetben most mélyszántást végeznek, hogy tavasszal mindjárt megkezdhessék a magvak vetését. Az állami gazdaság vezetősége arra törekszik, hogy minél több korai főzelék és zöldségfélét küldjön a városi dolgozóknak. E célból minden szükséges előkészületet még ebben az évben megtesznek. Már biztositották a megfelelő magvakat és a melegágyi kellékeket. A talaj feljavitása érdekében 4000 tonna trágyát szórnak szét és forgatnak alá.

Őszi mélyszántást végeznek

Vladimirescu községben már régen elvégezték az őszi vetési munkálatokat. Ezt követően sem szünt meg azonban a határban a munka. Őszi mélyszántást végeznek tavaszi vetések alá s ezzel egyidőben talajjavitást eszközölnek.

A munkálatokban a kollektivisták vezetnek, akik 250 hektáron végeztek mélyszántást és 2000 tonna istállótrágyát hordtak ki a földekre. A Május 1. mezőgazdasági társulás tagjai a mélyszántást 70 hektáron végezték el. Ők 100 tonna trágyát hordtak ki. Községi vonatkozásban november 12-ig 345 hektáron végeztek őszi mélyszántást, istállótrágyából pedig 2400 tonnát hordtak ki.

Emeljük magasabb szintre a pártmunkát

A nagyiratosi kollektiv gazdaság párttagjai a közelmultban tartották meg beszámoló és vezetőségválasztó közgyülésüket. A jelenlévők figyelmesen hallgatták meg a büró tevékenységéről szóló jelentést, hogy felszólalásaikban kiegészíthessék.

Kitünt, hogy az alapszervezet sikeresen mozgósította a kollektivistákat a termelés növeléséért vivott harcban. Igy jó eredményeket értek el a több gabonafajták termesztésében. A kedvezőtlen időjárás ellenére 1800 kiló buzát, illetve több mint 4000 kiló csöves kukoricát takaritottak be idén egy-egy hektár földről. Az eredmény annak tulajdonitható, hogy a párttagok valamennyien kiveszik részüket a munkából és személyes példamutatásukkal mozgósitják a pártonkivülieket. A kollektiv gazdaság ennek eredményeképpen a nagy munkálatok idején is megfelelő számu munkaerővel rendelkezett.

Az alapszervezet büröja

támogatta a kollektiv gazdaság vezetőségét a különböző kérdések megoldásában, igy például az állattenyésztés fejlesztésében is. A kollektiv gazdaság tagjai ugyanis a multban elhanyagolták az állatállomány létesitését és fejlesztését. A konstancai tanácskozás után azonban lényeges változás állott be. Az alapszervezet irányitásával elmélyülten tanulmányozták a tanácskozás felhivását és a helyi sajátosságoknak megfelelően jól meghatározott intézkedési tervet készitettek. A terv előirásai szerint nevelés céljából például 60 barányt vásároltak, ezenkivül 9 szarvasmarhával növelték állományukat. Az állatok elhelyezése érdekében most egy nagy befogadó képességü, korszerü istállót épitenek.

A gazdasági eredmények

nagy mértékben a párttagok odaadó munkájának köszönhetők, akik élen jártak a közös gazdaság felvirágoztatásáért folytatott küzdelemben. Elhatározásuk, hogy továbbra is elkövetnek mindent a kollektiv gazdaság szervezeti-gazdasági megerősitéséért. Azért, hogy eleget tehessenek ezirányu feladatuknak, fejlesztik politikai és ideológiai ismeretüket, résztvesznek a pártoktatáson. Az 1957—58-as oktatási évben a Román Munkáspárt történetét tanulmányozták. A tanfolyamon való megjelenés kielégitő volt. A párttagok nagyrésze elmélyülten tanulmányozta az anyagot, s ennek folytán sikeresen kötötte össze az elméletet a gyakorlati kérdésekkel. Megemlithetjük Telegdi Györgyöt, Farcas Aurelt, Bus Mihályt és másokat, akik szép eredményeket értek el a pártoktatásban. Az emlitettek valamennyien sikerrel végezték termelési munkájukat is, mivel politikai ismereteik felhasználásával jól megoldhatták soronlevő feladataikat.

Mind a jelentésből, mind a hozzászólásokból kitünt, hogy a párt Központi Vezetőségének juniusi plenárisa óta sokat javult a párttagok felelősségérzete az alapszervezeti gyülések iránt. Pontosan megjelennek a gyüléseken és értékes hozzászólásaikkal, javaslataikkal emelik a gyülések szinvonalát. Öreg Péter, Farcas Aurel, Tóth József, Bus Mihály, Juhász Pál, Telegdi György, Pál Mihály és mások bátran birálják a büró és a párttagok tevékenységében mutatkozó hibákat. Az utóbbi időben fejlődött a tagok önbirálati szelleme is. Magukévá teszik az elhangzott birálatokat és harcolnak a hibák kiküszöbölése érdekében.

PÁRTÉLET

A beszámoló- és vezetőségválasztó közgyülésen is bátran birálták a párttagok azokat, akik passziv magatartást tanusitanak. Az a helyzet ugyanis, hogy egyesek, mint például Halász György, Szabó József, Némedi Etelka és mások több alkalommal hiányoznak a gyülésekről, **nem tulajdonitanak fontosságot** az alapszervezet előtt álló feladatoknak. A birálat, amely a vezetőségválasztó közgyülésen elhangzott, hozzásegiti őket, hogy hibáikat felismerjék és kiküszöböljék.

Farcas Aurel, Telegdi György, Tóth János és mások azért birálták az alapszervezet büróját, mert elhanyagolta egyes fontos feladatok teljesitését. Igy például nem kisérte figyelemmel az alapszervezeti gyüléseken hozott határozatok valóraváltását. Noha ez évben az alapszervezet öt uj taggal bővitette sorait, elhanyagolták a pártonkivüli aktiva politikai nevelését, nem törekedtek arra, hogy az élen járó dolgozókat a tagjelöltek szinvonalára emeljék. Ennek tulajdonitható, hogy a mult évi vezetőségválasztó közgyülés óta egyetlen tagjelöltet sem vett fel az alapszervezet. A büró — élen Horváth Géza titkárral — harmadrendü feladatnak tekintette a párttagjelöltek felvételének kérdését. Az alapszervezet mellett husz tagu pártonkivüli aktiva és jelentős létszámu IMSz szervezet müködik. Ezenkivül számos beosülettes dolgozó tevékenykedik a kollektiv gazdaságban, olyanok, akik bebizonyitották párt iránti hüségüket. Ezekkel foglalkozni kell, nevelni kell őket politikai és ideológiai téren, **hogy a párttagjelöltek szinvonalára emelkedhessenek.** A büró azonban nem osztott ki a párttagoknak **ezzel kapcsolatos feladatot.** Ezért a párttagok sem tulajdonitottak megfelelő fontosságot ennek a kérdésnek. Szükséges, hogy ebből a mulasztásból az ujonnan **választott** büró levonja a tanulságot és megjavitsa munkamódszerét ebben az irányban.

A felszólalók közül

többen rámutattak arra is, hogy az alapszervezet bürója nem ellenőrizte következetesen, hogyan váltották valóra azt a határozatot, amelyet az alapszervezet a tavaszi mezőgazdasági munkálatok megkezdése előtt a műhelyekben dolgozó kollektivisták tevékenységével kapcsolatban hozott. Tekintettel arra, hogy a büró elhanyagolta e határozat teljesitésének ellenőrzését, a kollektiv gazdaság vezőtanácsa mind mai napig nem oldotta meg e kérdést. Ennek egyik következménye például, hogy a tavaszi kampány előkészitése során jóval határidő után sikerült csak megjavitani a gazdaság szerszámait és munkaeszközeit.

Az uj büró, — melynek élére **Horváth Imre elvtársat választották — vonja le a vezetőségválasztó közgyülés tanulságait és törekedjék tevékenysége állandó javitására. Törekedjék a belső pártélet élénkitésére, a párttagok és pártonkivüli dolgozók politikai nevelése szinvonalának emelésére, a párt sorainak** állandó erősitésére.

Huma Mihály

VINGAI HIREK

Mihail Eminescu irodalmi estet tartottak az elmult héten a vingai könyvtár olvasótermében. Az előadáson főleg a VII. osztályos tanulók jelentek meg szép számmal. A nagy költőről szóló megemlékezést diafilm vetitéssel tették szinessé és a lemezjátszón a költő megzenésitett verseit játszották le. Többek között a Somnoroase pasarele és a Mai am un singur dor cimü dalokat hallgatták nagy tetszéssel.

★

Ugyancsak a mult héten tartották a könyvtárban V. Kaverin: Két kapitány cimü könyvének ismertetését.

★

Nagy lelkesedést keltett a háziasszonyok körében a nőbizottság és a könyvtár kezdeményezése: a szabászati tanfolyam és a kézimunkakör megszervezése.

Szép számmal jelentkeztek a résztvevők. A jövő hét elején megindul a körök tevékenysége.

Előadás

Negyven éves a szovjet Vöröskereszt cimmel rajonunk minden községében előadásokban emlékeznek meg a szovjet Vöröskereszt tevékenységéről. A megemlékezéseket orvosok, felcserek, egészségügyi dolgozók tartják a falusi müvelődési otthonokban és a kollektiv gazdaságok vörös sarkában.

Idejében felkészülnek

A falusi szinjátszó csoportok idejében felkészülnek a téli időszak kulturtevékenységére. Sok helyen kiválasztották már a szindarabokat és hozzá is fogtak a szereptanuláshoz.

Majláton és Zimándujfaluban Kormos Gyula: Csipkevölgyön cimü szindarabját tanulják meg. Kisiratoson a Mezitlábas mennyasszony és a Csikós cimü szindarabokat választották.

Átszervezett munkafolyamat

A Libertatea gyárban ez év folyamán tökéletesitették a termelési folyamatot. Először a cipőrészlegen, majd a közelmultban a kaptafa részlegre került a sor. Az elmult hetekben sok olyan intézkedés történt, amelyek a termelés javát szolgálják.

A termelési folyamat átszervezése az egész kaptafa részleg munkaközösségét foglalkoztatta. Minden dolgozó szivügyének tekintette ezt a kérdést s igy együttes erővel kezdték meg a munkát. Éppen ezzel magyarázható, hogy a gépek átcsoportositásának jelentős feladatát viszonylag rövid idő alatt végezték el.

Az átszervezést a legtöbb munkát igénylő régi raktár átépitésével kezdték meg. Ezt az épületet nem használták, mert rossz állapotban volt. A megfelelő munkálatok, a betonozás elvégzése, a keskenyvágány lefektetése után ide költöztették a nyersanyag (rönk, deszka) feldolgozókat. A nyersanyagot eddig ugyanis a részleg három osztálya számára (gleng, sarok és kaptafa) három különböző helyen dolgozták fel. Ez természetesen nehézséget jelentett az anyag belső szállitásánál. Az uj feldolgozó-mühely berendezésének befejezése után a nyersanyagot egy helyen vágják fel.

Az uj fafeldolgozó mühelybe már beszerelték a nagy teljesitőképességü szalagfürészeket, a körfürészeket és a gyalugépeket is. A gépeket a munkafolyamat irányának megfelelő sorrendben helyezték el. Ez lényegesen meggyorsitja a belső szállitást, megkönnyiti a nehéz fizikai munkát és egyben a termelékenység növekedését eredményezi.

Miközben lényeges átalakulások történtek, a kaptafa osztályon a termelőmunka egy percre sem állt meg. Először valamennyi gép uj helyét előkészitették, s miután mindezt befejezték, a kaptafagyártók maguk kezdték meg a gépek átköltöztetését.

Ezelőtt a gyártási folyamat közben sokszor kellett egyik helyről a másikra szállitani a kaptafát. Ezenkivül megerőltető volt a 80—100 kaptafával megrakott polcos szállitóeszközt az egyik géptől a nagy távolságra lévő másikig továbbitani. Ezt a munkát ezelőtt a dolgozóknak kellett elvégezniök. Az átszervezés után itt is szigoruan a gyártási folyamat irányának megfelelően helyezték el a gépeket. A csaplehuzó géptől például a kaptafa egyenes vonalban azonnal a saroklehuzó géphez kerül, s igy halad tovább a gyártási folyamat minden szakaszán.

Az átszervezéskor a kaptafa csiszolását munkaszakaszokra bontották. Brigád létesült a csiszolásnál. A brigád egyik legjobb szakembere végzi az utolsó simitást és a kaptafák párositását is. Az alapos figyelemmel végzett munka eredménye, hogy az utóbbi időben semmiféle panasz nem érkezett a kaptafák minőségével kapcsolatban.

Ugyanilyen átalakitások történtek a sarok-osztályon. Itt is a termelőmunka menetének irányában csoportositották a gépeket. Ezzel itt is lényegesen megkönnyitették a munkát.

A kaptafa minőségének javitása érdekében megfelelő módon készitették elő a gőzölőket. A nyersanyag tökéletesebb előkészitésénél elengedhetetlen a nyolc-tizenkét hónapig tartó légszárítás és a 20—30 napot igénybe vevő mesterséges szárítás. A faanyag előkészitésének zavartalanságát megfelelő intézkedésekkel biztositották. Ez elengedhetetlenül szükséges a jóminőségü kaptafa gyártásánál.

A kaptafa részlegen elvégzett átalakitások hozzájárultak a termelőmunka megjavitásához, megkönnyitéséhez. A termelési folyamat tökéletesitése ezekkel az intézkedésekkel még nem fejeződött be, hanem tovább folytatódik.

Radó Tibor,
a Libertatea gyár kaptafa részlegének vezetője

NAGY ACÉLÖNTÖDE

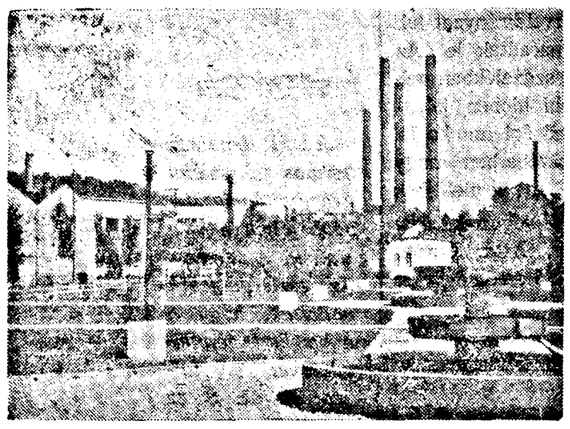

A Vörös Acél—müvek szépen parkirozott bejárata, mögötte a nagy acélöntöde kéményei...

Látogatóban az új háztömb lakóinál...

Már ott áll készen

a December 30 utca uj disze, a kétemeletes háztömb. Az épitkezést védő gyékénypaláncot még nem bontották le, de már hordják szerszámaikat a kőmüvesek.

Az elkészült 21 lakás ablakait már habfehér függönyök diszitik. A lakrészekben esztergályosok, szerelők, lakatosok, tanárok, mérnökök és színészek családjai költöztek.

Az egyik délelőtt látogattunk el az uj tömbházba. A földszinten a 2. számu lakásajtón kopogtattunk először. Háziasszony fogadott kedvesen. Kolozsvári Sándor, a Plastica szövetkezet minőségi ellenőre és családja lakja az uj ház egyik kétszoba, konyhás, fürdőszobás lakását. Kolozsvárinné betessékelt az uj lakásba.

Lakása felől érdeklődtünk.

— Jobbat, szebbet, kényelmesebbet nem is kivánok — mondja a háziasszony. — Az a jó benne, hogy naposat és melegek.

— De különben tessék megtekinteni a szobákat — s máris tessékel be a cserépkályhákkal fűthető, fényes, világos lakószobákba. Az egyikbe hálószobabutort, a másikba kombinált szobabutort helyeztek. Halkan szól a rádió. A legkisebbik gyerek csendben fekszik a gyerekkocsiban Lacika pihen, élvezi a meleget, a fényt, mely az uj lakók szobáját betölti...

A szomszédban

is szivesen fogadtak. Nagymama és két gyermek. Kéri Péter, a G. Dimitrov gyár esztergályosának hattagu családja lakik a földszint 1. számu lakásában. A házaspár munkában van. Kéri Péterné a Vörös Trikó gyárban a konfekció osztályon dolgozik. Most csak Kéri nagymama és a két kicsi tartózkodik otthon. A harmadik gyerek, Péter, az — ötödikes — iskolában van. Marika a — másodikos - csak délután jár iskolába. Palika még kicsi, ő mindig nagmamával marad otthon.

Mig beszélgetünk, a nagymama gyorsan a konyhába siet, mert valami nagyon sistergett a tüzhelyen. Ahogy Kéri nagymama mondta, krumplis nudli lesz ebédre. Különben a nagymama a háziasszony. Tiszta lakással, meleg étellel várja fiát és mennyét, a két dolgozót, akik most már boldog megelégedéssel térnek haza a munkából az uj, kényelmes lakásba.

A Lenin körüt

épületszárnyban is sokan laknak. Itt az Atanasiu színészházaspár lakásába csengetünk be. A csengetésre belülről gyermekhang válaszol.

— Anyuka a pincében van.

Lent, a pincerészben, a mosókonyha szomszédságában, a szárító helyiségben tevékenykedik Atanasiuné. Frissen mosott ablakfüggönyét feszíti keretre. Két hete, hogy az uj ház lakói ők is, s bizony még akad szépiteni, csinositani való a lakáson.

Az épülő szinházépületből költöztek ide. Mint a többi háziasszony, Atanasiuné is lakásával büszkélkedik. Mutatja, hogy milyen jó meleg, hogy éppen keletre néznek a szoba ablakai. Egyszóval tágas, világos és egészséges lakása van. Férje is, ő is minden nap talál valamit, amivel szebbé, otthonosabbá tehetik lakásukat.

★

Együtt örülünk mi is az uj épület uj lakóival. Megérdemelt munka jutalmául kapták ezeket az uj lakószobákat...

(m. j.)

Az Aradi Állami Filharmónia

szombaton, november 15-én este 20 órai kezdettel tartja VII. szimfonikus hangversenyét. Vezényel: Paul Popescu. Szólisták: Radu Aldulescu, a Román Népköztársaság érdemes művésze és Vladimir Orlov, a Román Népköztársaság érdemes művésze. Müsoron: C. Trailescu: I. Szvit. (Aradon először.) Haendel: Versenymü két csellóra és zenekarra. Sosztakovics: X. Szimfonia (Aradon először).

Rádióhullám

Szombat, november 15.

BUKAREST I. 6: Hirek. 6.15: Mezőgazdasági tanácsadó. 6.25: Román népzene. 7: Hirek, lapszemle. 7.15: Román népdalok. 8.30: Hanglemez müsor. 9: Könnyüzene. 10: Kamarazene. 10.30: Népdal feldolgozások. 11.03: Esztrádmuzsika. 12: Dvorzsák és Smetana szerzeményeiből. 12.30: Szovjet népzene. 13.05: Déli hangverseny. 14: Hanglemez müsor. 14.30: Kórusművek. 15.10: Könnyüzene. 15.35: Szimfonikus zene. 16.15: Itt Moszkva beszél! 16.45: Ileana Grigoriu énekel. 17.15: Zongoramüvek. 18: Román népzene. 18.30: Román könnyüzene. 19.25: George Cucu dalaiból. 19.40: Román népi táncok. 19.52: Jóéjszakát, gyerekek! 20.15: Esztrád muzsika. 21: Tánczene. 22.30: Román népzene. 23: Tánczene. 23.52: Hirek.

BUKAREST II. 14: Hirek. 14.07: Könnyüzene. 14.40: Ana Pop Corondan énekel. 15: A főváros hangversenytermeiből. 15.35: Szórakoztató zene. 16.15: Opera-részletek. 17: Román népdalok és táncok. 17.30: A román rádió kórusa énekel. 17.55: Orvosi tanácsadó. 18.05: Zenekari müvek. 19: Román népzene hangverseny. 19.45: Operett-est: Egy éj Velencében. 21: Hirek, sport. 21.15: Népek dalaiból. 22: Tánczene. 23.15: Szimfonikus zene. 23.52: Tánczene.

SPORT

A kilencedik forduló előtt...

AZ A-OSZTÁLYU labdarugó bajnokság őszi fordulója befejezés előtt áll. Még három fordulót játszanak le, az elsőség kérdésén kivül a helyezések teljesen nyiltak. A Bukaresti Dinamo egész idényben vezetett és valószinűnek látszik, hogy első helyét összel egyik csapat sem veheti el...

Most pedig lássuk mi is a helyzet a kilencedik forduló előtt.

Az UTA a Jiul csapatával játszik Aradon. A textilgyáriak formajavulása tartósnak igérkezik és igy mindkét pontot megszerezhetik vasárnap a stadionban. Döntetlen eredmény is meglepetés lenne, bár a Jiul igen kemény ellenfélnek igérkezik.

A Kolozsvári Stiinta otthonában aligha veszit pontot a Konstancai Farul elleni mérkőzésen, amely ugy látszik, hogy biztos kieső.

Egyik fontos mérkőzés a CCA—Progresul találkozó. A Progresul sorrendben a harmadik mérkőzését veszíti el, ezuttal is a formába lendült CCA az esélyes. Nem lenne azonban meglepetés a döntetlen sem.

A Temesvári Stiinta a Petrolul csapatával játszik Temesvárott, amely sorrendben három győzelmet ért el egymásután. Az egyetemi csapatnak is szüksége van a pontokra és lehetséges, hogy éppen Temesvárott szakad meg a Petrolul győzelmi sorozata.

Elszenvedi-e vajon a Bukaresti Dinamo első őszi vereségét? Ez a kérdés vetődik fel a Bukaresti Rapid elleni mérkőzésen. Az esélyes minden esetre a bajnokságban vezető Dinamo.

Sztálinvárosban a Steagul Rosu a Bákói Dinamo csapatával mérkőzik. A Steagul Rosunak nagy szüksége van a pontokra, mert a bajnokság alsó régiójában foglal helyet. Az otthonában játszó csapat győzelme nem lenne meglepetés. A bajnokság állása a következő:

1. Buk. Dinamo	8	7	1	0	21: 6	15
2. Petrolul	7	5	0	2	13: 6	10
3. UTA	8	3	3	2	12: 8	9
4. CCA	7	4	1	2	12: 9	9
5. Rapid	8	4	0	4	17:14	8
6. Bákói Dinamo	8	3	2	3	11:10	8
7. Progresul	8	3	1	4	16:12	7
8. Jiul	8	3	1	4	11:18	7
9. Tem. Stiinta	8	2	3	3	7:12	7
10. Steagul rosu	8	2	1	5	10:17	5
11. Kolozs. Stiinta	7	0	5	2	4: 8	5
12. Farul	7	1	0	6	6:20	2

Szerdán, mint ismeretes, a Petrolul 2:1 arányban győzte le a Progresul csapatát, a CCA—Rapid mérkőzés eredménye pedig 3:2 volt a CCA javára.

SAKK

Aradváros női sakkbajnoksága

Aradváros női sakkbajnokságára a következő versenyzőket hivták meg: Márton Berta, Voiticeanu Anghela, Braun Zsuzsa, Paun Marinella, Gottlieb Éva, Blidariu Isabela, Hajdara Magda, Ghisa Rodica, Guznetov Viorica, Suliga Valentina, Ametinschi Sofia, László Elvira, Dragos Maria, Chepetean Ana.

A versenyt a CFR klubjában rendezik (Closca utca 8) vasárnap délelőtt 9 órai, hétfőn és szerdán 17 órai kezdettel.

Kisiratos—Kürtös CFR 8:4

Az elmult napokban mérték össze erejüket a kisiratosi Szabó Árpád kollektiv gazdaság és a kürtösi CFR sakkozói. A jól szervezett versenyen a kisiratosi kollektivisták 8:4 arányu győzelmet arattak. Kiemelkedő eredményt értek el Antal Antal és Gáll András, akik játszmát nyertek Mot Teodor és Telecan Gheorghe, a kürtösi CFR legjobb sakkozóival szemben.

Léval Ferenc,
levelező

Kettős müsor az ICA stadionban

Az ICA stadionban vasárnap délelőtt kettős müsort rendeznek. Délelőtt 10 órakor az Indagrara mérkőzik a Tirgu Jiu-i Flacara együttesével. A C-osztályu bajnoki mérkőzés különösen az aradi csapat szempontjából bir nagy fontossággal, mert győzelem esetén elkerülhetné a kiesést. Utána kézilabda mérkőzés lesz 11 óra 30 perces kezdettel, az ICA kézilabda csapata látja vendégül a Bákói Victoria csapatát.

A rajoni labdarugó bajnokság

Befejezéshez közeledik a rajoni labdarugó bajnokság őszi fordulója. Az elmult vasárnapi mérkőzéseken nagy meglepetésre a bajnokságban vezető pankotai együttes nagy gólarányu vereséget szenvedett Kürtösön és ezzel a győzelemmel a kürtösi csapat is felzárkózott az élmezőnyhöz s a bajnokság egyik esélyeseként lépett elő. A tizedik forduló egyébként a következő eredményekkel zárult:

Kürtös—Pankota 5:0, Mácsa—Világos 0:1, Majlát—Vinga 1:1, Kisiratos—Ság elmaradt (később kitüzött időpontban játsszák le a mérkőzést), Alunis—Vladimirescu 1:1, Angyalkut—Zimándköz 3:0, Szentlány—Sofronya 0:3. A még hátralévő három forduló előtt a bajnoki táblázat a következőképpen alakult:

1. Vinga	10	5	5	0	33	7	15
2. Kürtös	10	7	1	2	39	9	15
3. Pankota	10	7	1	2	27	9	15
4. Majlát	10	5	1	4	22	14	11
5. Kisiratos	9	4	3	2	14	10	11
6. Alunis	10	4	3	3	14	14	11
7. Angyalkut	10	4	2	4	20	20	10
8. Sofronya	10	4	2	4	16	17	10
9. Világos	10	4	1	5	14	16	9
10. Mácsa	10	3	2	5	12	15	8
11. Ság	9	3	2	4	17	24	8
12. Zimándköz	10	3	2	5	12	28	8
13. Vladimir.	10	3	1	6	15	41	7
14. Szentlány	10	0	0	10	2	33	0

A vasárnapi forduló müsora: Vinga—Kürtös, Pankota—Világos, Kisiratos—Mácsa, Ság—Alunis, Vladimirescu—Zimándköz, Szentlány—Angyalkut, Sofronya—Majlát.

Tornaverseny

Vasárnap reggel 9 órai kezdettel a Mihai Viteazul téri tornateremben versenyt rendeznek. Az Aradi Vointa a Kolozsvári Vointa tornacsapatát látja vendégül. A versenyen mesterfokú, első és másodosztályu tornászok vesznek részt. A tornaverseny magas szinvonalunak igérkezik.

MOZIMŰSOR

DOZSA GYÖRGY mozi: Az utolsó állomás. NICOLAE BALCESCU mozi: A félkegyelmü. HERBÁK JÁNOS mozi: Riadó a hegyekben. I. L. CARAGIALE mozi: A határőr kutyája. IFJUSÁGI mozi: A hazugság. SOLIDARITATEA (Gáj) mozi: Godzilla. MAKSZIM GORKIJ (Mikelaka) mozi: Lizie Mac Kay. PROGRESUL (Ujarad) mozi: Lizie Mac Kay. ILIE PINTILIE (Mosóczi telep) mozi: Jog a szerelemhez. DECEMBER 30 (üzemi filmszinház) mozi: A mi házunk. TEBA (üzemi filmszinház) mozi: Magasságok.

ALKALMAZUNK
szakképesitett villanyszerelőket
Trustul 18 Instalații electrice
ARAD Köztársaság út 79 sz.

A Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának plenáris ülése

MOSZKVA. (Agerpres). —
A TASZSZ jelenti: — A Szovjetunió Kommunista Pártjának Központi Bizottsága november 12-én plenáris ülést tartott. A KB plenáris ülése megvitatta és jóváhagyta azon jelentés téziseinek tervezetét, amelyet Nyikita Hruscsov az SzKP XXI. kongresszusán fog előterjeszteni „A Szovjetunió népgazdaságfejlesztésének mutatószámai 1959—1965. évekre" cimmel. A plenáris ülés elhatározta, hogy a téziseket közzé teszi a sajtóban és megszervezi azok széleskörű megvitatását.

A KB plenáris ülése ugyszintén megvitatta az iskola és az élet közötti kapcsolat elmélyítésének és a Szovjetunió közoktatási rendszere szüntelen továbbfejlesztésének kérdését. A plenáris ülés jóváhagyta az SzKP KB-nak és a Szovjetunió Minisztertanácsának erre vonatkozó tézistervezetét. A tervezetet közzé teszik a sajtóban, hogy az egész nép megvitathassa.

A plenáris ülés elhatározta, hogy az iskola és az élet közötti kapcsolat elmélyítésének és a közoktatási rendszer szüntelen továbbfejlesztésének kérdését a Szovjetunió Legfelső Szovjetje elé terjeszti megvitatás végett.

Tekintettel arra, hogy Nyikolaj Beljajevet, az SzKP KB Elnökségének tagját a Kazahsztáni Kommunista Párt KB első titkárává választották meg, az SzKP KB plenáris ülése felmentette az SzKP KB titkárának tisztsége alól.

N. Sz. Hruscsov „A Szovjetunió népgazdaságfejlesztésének mutatószámai 1959-1965. évekre" című jelentésének tézisei

MOSZKVA. (Agerpres). — A TASZSZ jelenti:

Moszkvában széleskörű megvitatás végett közzé tették N. Sz. Hruscsov „A Szovjetunió népgazdaságfejlesztésének mutatószámai 1959—1965. évekre" cimü jelentésének téziseit. N. Sz. Hruscsov jelentését a Szovjetunió Kommunista Pártja XXI. kongresszusán terjeszti elő.

A tézisek hangsulyozzák, hogy a hétéves terv a Szovjetunió konkrét javaslata a kapitalista világnak a békés gazdasági versenyre.

A hétéves időszak alapvető kérdése a gazdaság gyorsitott ütemű fejlesztése a kommunizmus utján, továbbá a lehető legnagyobb időnyereség a szocializmus és a kapitalizmus békés gazdasági versenyében.

A Szovjetunió ipari össztermelése 1965-re, 1958-hoz viszonyitva, mintegy 80 százalékkal növekszik.

A hétéves terv főfeladataként előirányozzák a gazdaság valamennyi ágának hatalmas arányu fellendítését, a nehézipar elsődleges fejlesztése alapján, az ország gazdasági potenciáljának jelentős növelését a nép életszinvonalának szüntelen emelése érdekében.

Az állami beruházások összege csaknem eléri a szovjet hatalom fennállásának 41 éve alatt a népgazdaságban eszközölt főberuházások volumenét. A megelőző hétéves időszakhoz viszonyitva, a beruházások összege 1,8-szeresére emelkedik.

A mutatószámokat magábanfoglaló tervezet előirányozza a mezőgazdasági össztermelés növelését mintegy 1,7-szeresére. 1965-re az évi gabonatermelés 10—11 milliárd pudra emelkedik.

A tézisek előirányozzák, hogy a nemzeti jövedelem 7 év alatt 62—65 százalékkal növekszik.

A munkások és tisztviselők száma mintegy 21 százalékkal emelkedik. A 7 éves időszak végére számuk meghaladja a 66 milliót.

A munkások és tisztviselők egy főre eső reális jövedelme átlag 40 százalékkal, a kolhozparasztoké pedig legkevesebb 40 százalékkal növekszik.

A terv szerint valamennyi munkás és tisztviselő munkája 6—7 órára csökken, a napi 7 órát dolgozók munkahete pedig 40 órából fog állni. Előirányozzák az 5 napos munkahét bevezetését.

Hét év alatt mintegy 15 millió lakást építenek a városokban és településeken, valamint körülbelül 7 millió lakóházat a falvakon.

A hétéves terv nemzetközi jelentőségével kapcsolatban a tézisek hangsulyozzák, hogy a terv teljesitése a szocialista világrendszer hatalmának további megerősitését jelenti.

A Szovjetunió fölénye a termelés növekedésének üteme tekintetében reális alapot teremt ahhoz, hogy mintegy 5 évvel 1965 után utolérjék és tulszárnyalják az USA-t az egy főre eső termelés tekintetében. Az időszak végén, vagy talán már előbb is, a Szovjetunió a világon az első helyre kerül mind a termelés abszolut volumenét, mind pedig az egy főre eső termelést illetően, s igy világviszonylatban a legmagasabb életszinvonalat biztositja a lakosságnak. Ezzel a szocializmus világtörténelmi jelentőségü győzelmet arat majd a kapitalizmussal folytatott békés versenyben.

1965-ben — hangsulyozzák a tézisek — a szocialista országok a világ ipari össztermelésének több mint a felét fogják szolgáltatni. Jelenleg a világ ipari össztermelésének csaknem egyharmadát adják.

A tézisek kidomboritják, hogy „a hétéves terv teljesitése a szocialista világrendszer országai hatalmának és védelmi képességének, egységének és összeforrottságának további megerősödését fogja eredményezni, jelentősen megszilárditja az egész világ békeszerető erőinek pozicióit, ujabb legyőzhetetlen akadályokat gördit a háborus uszitók utjába, ismételten igazolni fogja az SzKP XX. kongresszusán kidolgozott azon marxi-lenini tételt, miszerint a jelenlegi időszakban a háborut el lehet háritani".

A tézisek rámutatnak arra, hogy a szovjet állam gazdasági erejének megszilárditása céljából az utóbbi években foganatositott fontos intézkedések nemcsupán gyakorlati, hanem egyszersmind nagy elméleti jelentőségüek is.

Az SzKP állhatatos harcot folytat azok ellen, akik görcsösen ragaszkodnak a régi, elavult munkaformákhoz és módszerekhez, akiket megmételyezett a konzervativizmus és akik ellenzik a párt általános leninI irányvonalának alkalmazását. Ezzel kapcsolatban a tézisek megemlitik a Malenkov, Kaganovics, Molotov, Bulganyin pártellenes csoport és a hozzájuk csatlakozott Sepilov leleplezését és szétzuzását. Ez a csoport a frakcionista, szekedár tevékenység utjára csuszott.

A tézisek végül kiemelik, hogy a Szovjetunió a szocializmusból a kommunizmusba való fokozatos átmenet ujabb történelmi szakaszába lépett. A Szovjetunió távlati terve a következő 15 évre előirányozza, hogy teremtsék meg a feltételeket a kommunizmusra való áttérés kiterjesztésére. 1959—1965 között a 15 éves terv javarésze megvalósul.

(Röviditett szöveg)

N. Sz. Hruscsov nyilatkozata a német kérdésben szerte a világon nagy visszhangot keltett

PEKING. (Agerpres).

N. Sz. Hruscsovnak a Berlin statutumával kapcsolatos nyilatkozatát kommentálva, az Uj Kina hirügynökség hirmagyarázója rámutat arra, hogy a Szovjetuniónak ez a helyes álláspontja teljes egészében megfelel a német nép és az európai béke és biztonság érdekeinek. A továbbiakban hangsulyozza, hogy a Berlin megszállásával kapcsolatos kérdés távolról sem elszigetelt probléma. Szerves része a hitleri Németország feltétel nélküli kapitulációja után megkötött Potsdam-i egyezménynek, amelynek lényege a német militarizmus és a fasizmus felszámolása.

A nyugati hatalmak azonban teljesen lemondtak az egyezmény értelmében reájuk háruló kötelezettségek végrehajtásáról. Nyugat-Berlin övezetét a Német Demokratikus Köztársaság elleni felforgató tevékenység központjává tették.

Mi több, a Nyugat-Berlinnel való közlekedés fenntartására a nyugati hatalmak zavartalanul használják annak a Német Demokratikus Köztársaságnak a légiterét, vasutjait és viziutjait, amelynek elismerését makacsul visszautasitják.

Berlinnek a béke városává kell válnia és nem a nyugati „hidegháboru" központjává — irja a hirmagyarázó.

Arra a visszhangra utalva, amelyet N. Sz. Hruscsovnak a német kérdéssel kapcsolatos nyilatkozata keltett az USA és Anglia hivatalos köreiben, a hirmagyarázó a következőket irja: „Ezek a körök leleplezték önmagukat, mint a demokratikus Németország és a német nép ellenségeit, leleplezték azt a sötét terviket, hogy a német kérdést és Nyugat-Berlin statutumát a nemzetközi feszültség fenntartására és fokozására használják fel. A német nép és az összes országok népei kétségtelenül el fogják ítélni az USA-nak és Angliának ezt az álláspontját".

★

BERLIN. (Agerpres).

Berlin Treptow rajonjában nagygyülést tartottak a város két övezetének fémipari dolgozói. H. Denitz, a Német DK fémipari dolgozói szakszervezete központi vezetőségének elnöke köszöntötte N. Sz. Hruscsovnak a német kérdéssel kapcsolatos nyilatkozatát. H. Denitz hangsulyozta, hogy ha a Potsdam-i egyezmény aláirói lemondanának Berlin megszállási rendszerének maradványairól és ezzel lehetővé tennék a normális helyzet megteremtését a Német DK-ban, ez megfelelne Berlin egész lakossága érdekeinek.

★

NEW YORK. (Agerpres).

Az amerikai sajtó továbbra is behatóan foglalkozik N. Sz. Hruscsovnak, a moszkvai szovjet—lengyel barátsági nagygyülésen mondott beszédével.

A burzsoá sajtószervek — minthogy nem képesek komoly érveket felhozni az N. Sz. Hruscsov beszédében leszögezett tételek ellen — egymást tulkiabálva harciasan hangoztatják a „nyugati álláspont szilárdságát" és durván támadják a Szovjetuniót és a Német Demokratikus Köztársaságot.

N. Sz. Hruscsov javaslatainak helytálló voltát azonban még a burzsoá sajtó is kénytelen elismerni. A Christian Science Monitor cimü lap arról „a lehetőségről" ir, hogy ez a javaslat „arra fogja ösztönözni Nyugat-Németország lakosságának egy részét, hogy saját kormánya ellen forduljon".

Taylor, a Scripps Howard sajtótröszt hirmagyarázója hangsulyozza, hogy N. Sz. Hruscsov javaslata, „felélesztí egyes európai országoknak Németország demilitarizálására vonatkozó követelését". A New York Post egyik szerkesztőségi cikkében megjegyzi: „Előfordulhat, hogy Németország több szomszédja hitelt ad N. Sz. Hruscsov nyilatkozatának és ráébred arra, milyen veszélyt jelent Nyugat-Németország militarizálása".

A New York Times washingtoni tudósitója közli, hogy az utóbbi két napban az amerikai, angol, francia és nyugatnémet diplomaták figyelmesen tanulmányozták N. Sz. Hruscsovnak, a moszkvai szovjet—lengyel barátsági nagygyülésen elmondott beszédét és hogy „november 12-én a külügyminisztériumban tanácskozásokat folytattak ezzel kapcsolatban".

A New York Times párizsi tudósitója ezeket irja: „A franciák olyan jeleket fedeztek fel, amelyek arra mutatnak, hogy Nyugat-Németországban kedvező hangulat kezd kialakulni a kelet-német kormánnyal folytatandó tárgyalások és az ország ujraegyesitése érdekében".

Egy másik, Párizsból származó tudósitásában a New York Times kifejti, hogy N. Sz. Hruscsov olyan pillanatban tette meg Berlinre vonatkozó nyilatkozatát, amikor a szabad kereskedelmi övezet miatti nézeteltérések szakadást idéztek elő Európában. A tudósító ugyanakkor elismeri, hogy a Szovjetuniónak ez a lépése ösztönzőleg hat a két német állam között az ország ujraegyesitése érdekében szükséges tárgyalások megkezdésére. A lap ugyanakkor megállapitja, hogy a nyugati hatalmak sohasem törekedtek Németország egységére s hogy összes terveik Németország hosszas széttagoltságára alapultak.

★

PARIZS. (Agerpres).

A párizsi lapok továbbra is széleskörüen foglalkoznak N. Sz. Hruscsovnak a lengyel—szovjet barátsági nagygyülésen elmondott beszédével és különösen a német kérdésre vonatkozó kijelentéseivel.

A l'Humanité hasábjain Yves Moreau rámutat arra, hogy a Szovjetunió leleplezi azt a reális veszélyt, amelyet Nyugat-Németország militarizálása teremt.

A Kelet kezdeményezése — irja a Liberation cimü lap, — ismét napirendre tüzte a német kérdést, amely az utóbbi időben nemzetközi politikának összes területein szüntelenül éreztette hatását. Ki kell tehát használni az alkalmat és hozzá kell látni a kérdés megoldásához.

N. Sz. Hruscsov beszédét kommentálva a jobboldali lapok megkisérlik hamis szinben feltüntetni a Szovjetunió békepolitikáját.

★

BONN. (Agerpres).

Arról a hatásról szólva, amelyet N. Sz. Hruscsovnak Berlin statutumával kapcsolatos nyilatkozata a bonni politikai körökben keltett, a DPA a következőket jelenti: „Jólértesült körök nem propaganda célzatu akciónak, hanem megfontolt, rég előkészitett lépésnek tekintik N. Sz. Hruscsov beszédét, amelyre komoly figyelmet kell forditani".

A DPA hirügynökség a továbbiakban rámutat arra, hogy a fentemlitett körök véleménye szerint „a döntő probléma akkor fog felvetődni, amikor a Szovjetunió átruházza berlini jogait a Német Demokratikus Köztársaság kormányára".

A libanoni kormány rendkivüli meghatalmazása

BEJRUT. (Agerpres).

A libanoni parlament november 12-én 34 szavazattal egy ellenében rendkivüli meghatalmazást adott a Karami-kormánynak 6 hónapos időszakra.

Ebben az időszakban a kormány törvényerejü rendeleteket adhat ki anélkül, hogy azokat a parlament elé terjesztené.

A Bolgár Kommunista Párt KB bővitett plenáris ülése

SZOFIA. (Agerpres). Az ATB jelenti:

November 13-án Szófiában közleményt tettek közzé, a Bolgár Kommunista Párt Központi Bizottsága bővitett plenáris üléséről. A közlemény igy hangzik:

„November 11-én tartották Szófiában a Bolgár Kommunista Párt Központi Bizottságának bővitett plenáris ülését, melyen részt vettek a tartományi, rajoni és városi pártbizottságok első titkárai, a tartományi és rajoni népi tanácsok elnökei, miniszterhelyettesek, a BKP KB apparátusának felelős munkát végző aktivistái, valamint a tömegszervezetek vezetői.

A plenáris ülés meghallgatta és megvitatta Todor Zsivkovnak, a BKP KB első titkárának jelentését az egész nép mozgalmáról, a harmadik ötéves terv határidő előtt való teljesitése érdekében, valamint a jövő feladatokról.

A KB plenárisa egyhangulag elfogadta a Todor Zsivkov jelentésében foglalt értékelést, valamint a Politikai Iroda intézkedéseit a gazdasági feladatok teljesitése határidejének csökkentésére irányuló népi mozgalommal kapcsolatban".

MacMillan durva támadása a Csehszlovák Köztársaság ellen

LONDON. (Agerpres). A CETEKA jelenti:

A Csehszlovák Köztársaság londoni nagykövetsége közölte a sajtó képviselőivel, hogy november 13-án M. Galuska, Csehszlovákia angliai nagykövete látogatást tett az angol külügyminisztériumban és tiltakozást adott át azzal a beszéddel kapcsolatban, amelyet MacMillan miniszterelnök az elmult héten a diplomáciai testület vezetőjének tiszteletére rendezett fogadáson mondott. A csehszlovák nagykövetség nyilatkozata szerint, a fogadáson MacMillan durva támadást intézett Csehszlovákia ellen, azt állitva, hogy a jelenlegi politikai és társadalmi rendszer már nem sokáig fog fennállni Csehszlovákiában és hogy helyreállitják a „szabadságot". MacMillan ugyancsak kijelentette, hogy Csehszlovákia londoni nagykövete tanuja lesz ezeknek az eseményeknek.

Ezzel kapcsolatban M. Galuska, Csehszlovákia angliai nagykövete felhivta Anglia külügyminiszterének figyelmét az angol kormány legutóbbi jegyzékére, amely rámutatott arra, hogy a kelet-európai államok politikai és gazdasági rendszerének kérdése csupán az illető államokra tartozik. A csehszlovák nagykövet feltette a kérdést, vajon MacMillan miniszterelnök kijelentései Anglia Csehszlovákia irányában folytatott politikájának megváltozását jelenti-e.

A kozmikus tér békés célu felhasználásának vitája az ENSz politikai bizottságában

Az ENSZ közgyülés politikai bizottsága a november 12-i ülésén rátért a kozmikus tér békéscélu felhasználásának megvitatására.

Az ülésen felszólalt V. A. Zorin, a szovjet küldöttség vezetője. Egyebek közt kijelentete:

Magától értetődik, hogy ha egyezmény jönne létre a nukleáris fegyvereltiltására, ezzel egyben megoldódna a kozmikus tér békéscélu felhasználásának kérdése is, hiszen az igazi veszélyt nem a rakéták, hanem azok nukleáris gyutacsai jelentik. A nyugati hatalmak azonban hallani sem akarnak az atom- és hidrogénfegyver eltiltásáról, hanem ellenkezőleg, terveiket e fegyverek felhasználására alapozzák.

A szovjet küldött a továbbiakban hangsulyozta a kozmikus tér kizárólag békéscélu felhasználásának fontosságát és kijelentette, hogy a szovjet kormány ez év március 15-i javaslatában és a szovjet küldöttség november 7-én előterjesztett határozat-tervezetében inditványozta egy széleskörü nemzetközi egyezmény megkötését.

Az amerikai javaslatok csupán az interkontinentális rakéták eltiltását irányozzák elő, elhallgatva a katonai támaszpontok kérdését és e probléma más fontos vonatkozásait.

A szovjet kormány természetesen nem érthet egyet e kérdés ilyenszerü felvetésével.

Lodge amerikai küldött, a következő felszólaló, megismételte a Szovjetunió és Magyarország elleni többször is hangoztatott rágalmazó kijelentéseit igazolni próbálta a más országok területén levő amerikai támaspontok szükségességét.

V. A. Zorin szovjet küldött másodszori felszólalásában megállapitotta: Lodge dühödt nyilatkozata arról tanuskodik, hogy az amerikai küldöttség semmiképpen sem tud érvelni az idegen területeken levő amerikai támaszpontok mellett.

Magyarország küldötte felhivta a figyelmet arra, hogy az amerikai küldöttnek valahányszor nincs mondanivalója egyes kérdések lényegét illetően és kényes helyzetben van, cinikus kirohanást intéz Magyarország ellen.

★

NEW YORK (Agerpres).

Az ENSz politikai bizottsága folytatta a vitát a kozmikus tér békés célu felhasználásáról. A november 13.-i délelőtti ülésen elsőként Nosek csehszlovák küldött szólalt fel. Hangsulyozta, hogy a technikai és a tudomány óriási eredményei, főként a mesterséges holdak felbocsátása példátlanul álló távlatokat nyitott az emberiség előtt. Egyszersmind e felfedezések mindnyájunk előtt azt a problémát vetették fel, hogy vajon mindezeket a béke érdekében használják-e fel, vagy pedig a lázas fegyverkezési hajsza és a nukleáris háboru előkészitésének szolgálatába állitják.

A kozmikus tér felhasználásának kérdése nem vizsgálható meg a jelenlegi nemzetközi helyzettől, mindenekelőtt pedig a leszerelés kérdésétől elkülönitve. Ha azt óhajtjuk, hogy a kozmikus teret kizárólag békés célokra használják fel, az atom- és hidrogénfegyverek eltiltásával kell kezdeni.

A csehszlovák küldött rámutatott arra, hogy a nyugati hatalmak nemcsak, hogy megakadályozzák a nukleáris fegyver feltétel nélküli eltiltására vonatkozó nemzetközi egyezmény megkötését, hanem egyre szélesebb körben folytatják a nukleáris fegyverkezési hajszát.

A csehszlovák küldött utalt az egész világot behálózó amerikai támaszpontok kérdésére és hangsulyozta, hogy ezek valójában agressziós támaszpontul szolgálnak a békeszerető népek ellen. Világosan bebizonyult ez a legutóbbi közel-keleti válság idején, amikor az USA spanyolországi, olaszországi, törökországi és nyugat-németországi támaszpontjait a libanoni nép elleni agresszióra használta fel. A libanoni és a jordániai események leleplezték az amerikai megbizottaknak azt a képmutató állitását, hogy az idegen államok területén lévő amerikai katonai támaszpontok „védelmi jellegüek". A csehszlovák küldöttség, szemelőtt tartva a béke megerősitésének érdekeit, mindenben támogatja a Szovjetunió javaslatait a kozmikus tér katonai célokra való felhasználásának eltiltására, a más országok területén lévő idegen katonai támaszpontok megszüntetésére, valamint a kozmikus tér nemzetközi együttműködéssel való tanulmányozására vonatkozólag.

Lodge amerikai küldött az USA és 19 más ország (többségükben az Észak-Atlanti agressziv tömb tagjai és a latinamerikai államok) nevében határozati javaslatot terjesztett elő, mely mindössze arra a javaslatra szoritkozik, hogy külön bizottságot kell alakitani a kozmikus tér békés célu felhasználásának tanulmányozására. A bizottság legfőbb célja adatokat gyüjteni egyes országoknak a kozmikus térben végzett kisérleteiről. A tervezet elhallgatja azt, hogy egyezményt kell kötni a kozmikus tér katonai célokra való felhasználásának eltiltására. Lodge beszédéből világosan kitünt, hogy az USA még az ilyen egyezményre vonatkozó tárgyalásokat is a távoli jövő kérdésének tekinti.

Az amerikai küldött beszéde és az általa előterjesztett határozati javaslat azt bizonyitja, hogy az USA és az agressziv katonai tömbökben résztvevő szövetségesei figyelmen kivül hagyják a kozmikus tér katonai célokra való felhasználásának eltiltását. Különben, — mint köztudomásu — az Egyesült Államokban a kozmikus térben végzett összes kisérletek kizárólag katonai céloknak vannak alárendelve.

A politikai bizottság folytatja a kérdés általános vitáját.

Demokratapárti szenátor Dulles leváltását követeli

NEW YORK. (Agerpres).

Joseph Clark demokratapárti szenátor a külpolitikai társaság 40. évfordulója alkalmából mondott beszédében követelte Dulles külügyminiszter lemondását, „egy jövőbeni katasztrófa elkerülése céljából". A szenátor kijelentette, hogy az ujonnan megválasztott kongresszusnak, amely többségében demokrata párti képviselőkből áll, uj külpolitikai irányzatot kell érvényesiteme.

„Országunk népe elégedetlen jelenlegi külpolitikánkkal és változást óhajt — mondotta a szenátor. — Külpolitikánk szempontjából a legnagyobb jelentőségü változás a jelenlegi külügyminiszter leváltása volna. Ezt a változást szükségesnek tartom".

Jelentős kérdések szerepelnek az Arab Liga gazdasági tanácsának januári ülésszakán

DAMASZKUSZ. (Agerpres).

Január 25-én nyilik meg Kairóban az Arab Liga gazdasági tanácsának ülésszaka. A napirenden a következő kérdések szerepelnek: 1. Egy arab hajóstársaság és egy légiforgalmi társaság megalakitása. 2. Az arab országok közötti országuti hálózat kiépitésére vonatkozó javaslat megvizsgálása. 3. Az arab országok közötti kereskedelem kérdéseinek tanulmányozása.

Az emberért...

Élő szövetek átültetése

Az élő szövetek átültetésére (transzplantációjára) irányuló összes eddigi kísérlet eredménytelenül végződött, noha a siker rendkívüli jelentőségű lenne a sebészet szempontjából. Lehetővé tenné, hogy a beteg szerveket és szöveteket más, egészséges szövetekkel helyettesíthessék. Szervezetünk azonban ugyanúgy ellenáll az átültetett szövetnek, ahogyan ellenáll a fertőzéseknek is. A fajidegen fehérjéket (a transzplantált sejteket, illetve szövetet) feloldja vagy „összecsapja", megsemmisíti. A specifikus szövetek (például vesedarab) kötőszövetté válnak. Mai tudásunk szerint csak ugyanazon test szöveteit ültethetjük át eredményesen, továbbá azokat a szöveteket, amelyeket a vérkeringésnek nem kell táplálnia (például a szem szaruhártyáját, a porc- és csontszövetet).

A probléma megoldásának nagy reményeket igérő útját nyitotta meg Milan Hasek fiatal csehszlovák tudós, a Csehszlovák Tudományos Akadémia biológiai intézetének kutatója. Abból indult ki, hogy a szervezet a maga embrionális szakaszában másképp viselkedik az idegen szövettel szemben: hozzá tud szokni. Eredményes kísérleteket végzett Leghorn és Rhode Izland fajtájú tyukok embrióival. A kísérleti tyukokban immunitási reakció veszélye nélkül kölcsönösen át lehetett ömleszteni a másik tyuk vérét, ha már embrionális korukban — a tojásban — „hozzászoktatták" őket a másik állat véréhez. Azok a tyukok, amelyeket nem készítenek elő, a vérátömlesztést nem bírják ki. Amazokban viszont sikerültek a kölcsönös szövetátültetések is, és így Hasek tyukjai kölcsönösen a másik tollazatát viselik.

A „műsziv" és társai

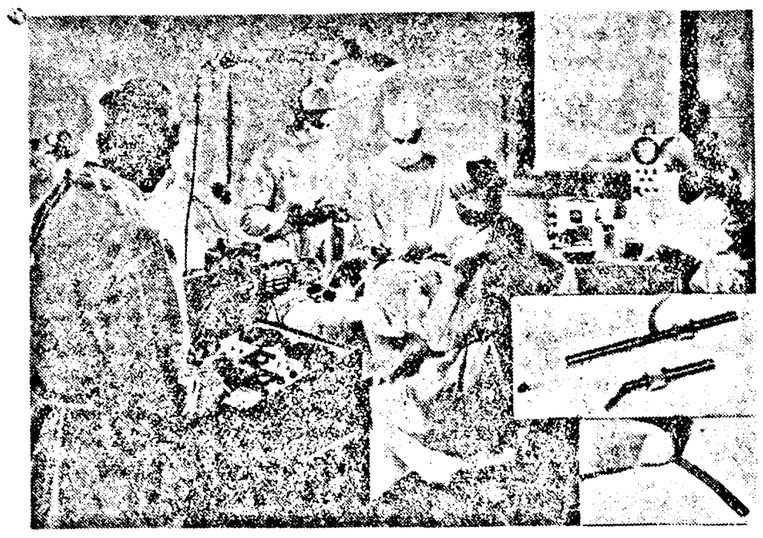

Szovjet tudósok rendkívül értékes műszereket dolgoztak ki a szívvizsgálatok részére és előállították a szív működését operáció közben helyettesítő „műszivet." A műszív segítségével ki lehet kapcsolni a vérkeringésből a szivet anélkül, hogy a vérkeringésben zavarok állnának be. A véráramból kikapcsolt szíven ez alatt olyan műtéteket lehet végrehajtani, melyekre az orvostudomány még néhány évvel ezelőtt gondolni sem mert volna.

A „műszív" lényegében egy bonyolult szivattyu berendezés, mely — a szívhez hasonlóan — állandóan mozgásban tartja a vért az erekben. A szívkamrák működését hűen utánzó nyomó-, illetve szivó-berendezések percenként körülbelül 70-szer préselnek be a verőerekbe egy-egy szívkamra térfogatának megfelelő mennyiségű oxigéndus vért, illetve „szívják" fel a vivőerekből a megfelelő mennyiségű széndioxiddal teli vért. Ugyancsak a műszív szállítja tovább a széndioxiddal teli vért a tüdőbe és „szívja" vissza a megtisztult, oxigéndus vért a tüdőből.

A műszív rendkívül érzékeny része az a csőcsatlakozás, melyet a verő-, illetve vivőerekbe helyeznek, közvetlenül a szívből való kilépésük helyén. E helyek felett az aortákat és vénákat elzárják, ugy, hogy a szív „üresen", vér nélkül „jár".

Nagy jelentősége van az ugynevezett szívkatéternek is. Ez egy rendkívül vékony csőből áll, melyet egészen a szívig juttatnak el. Segítségével a szív különböző részein uralkodó vérnyomást lehet mérni.

Képünk a műszívberendezést mutatja be, egy kísérleti állaton végzett operáció közben. A jobboldali képek a 2, illetve a 4 millimeter átmérőjű szívkatétereket ábrázolják.

Műtőben...

Féltizenkettőkor lépem át a sebészet küszöbét. Mihoc Eftimie fiatal sebészt keresem, aki operál, aki azon a békés és mégis veszélyes fronton rohamoz, amely a betegség és az egészség határán mozog.

Odavezetnek hozzá a műtőbe. Kint az előszobában fehér köpenyt adtak rám és figyelmeztettek, hogy bent nem szabad hozzáérni semmihez, mert minden steril. Ketten hajlanak a has nyitott sebe fölé, szakértő kezekkel vágnak, csipnek, varrnak.

Összeszorított ajakkal állok ebben a vakitó fehérségben, a menynyezetről homoru tükörrel bélelt ivlámpa gyüjti össze a villanyégő sugarát és a sebre szórja holdalaku fényét.

—Hogy hivják a beteget — kérdem halkan az orvostól.

Nem szól semmit, csak keze mozog ütemesen és szünet nélkül, szeme figyelmesen tapad az erecskékre, amelyeket gondosan elköt és olykor-olykor csipetnyi gézzel felitatja a vércseppeket.

Nagysokára megszólal alig hallhatóan:

— Nem tudom.

Előfordul, hogy a név kihull az agyból — a diagnózis nem. Ezzel az 53 éves asszonnyal, akiről később megtudtam, hogy már két hete fekszik a kórházban, az történt, hogy a kerületi orvos beutalta a kórházba. S a kórházban már az első vizsgálat után látták, hogy a tünetek sulyosak.

A sebész *azonban, bár késsel harcol az egészségért, mégsem folyamodik mindjárt ahhoz. A laboratóriumi vizsgálatok ugyanis mást mutattak és megint mást jelzett a lázgörbe, amely ugy kacskaringózott a számok és a vonalak között, mint meredek hegyek és roppant mély völgyek. Operálni abban — bár az operáció szükségessége bebizonyosodott — a lázas állapotban nem lehetett, a sebész a láz megszünését várta nap mint nap.*

Aztán, amikor minden vizsgálat végetért, és a láz megszünt, megállapitották a helyes diagnózist: mioma. Ezért került ez az asszony a műtőasztalra és ezért folyik most a nagykórház egyik műtőjében csöndesen a nehéz operáció.

A sebről a beteg arcára siklik tekintetem. Orrlyukában gumicső, azon keresztül oxigén ömlik a tüdőbe, hogy egyenletessé tegye a légzést. Szeme fénytelen, az erezetek tompa tónusban futnak szét s bennük lüktet a remény, az orvos iránti bizalom, az egészség, a jövő — minden.

Csend van, *csak a csipők, ollófogók csengenek fémesen és egy-egy halk szó foszlatja szét a csendet, mely néha már nyomasztó és sulyos, feszültséggel telitett a műtőben. Hány életért folyt itt már a néma küzdelem, hány beteg nyerte vissza itt, ezen az asztalon az egészségét? Mi erre gondolunk, de az orvosnak nem jut most ilyesmi eszébe. Egyetlen gondolat fészkeli be magát az agyba: megmenteni!*

Az orvos mintha csak kérdeztük volna, megszólal:

— Nehéz műtét, de sikerül.

A seb már nagy és mély, a sebész odaért a kóros daganathoz. Mondja is:

— Ezek a legfeszültebb percek.

A harc, amely most az egészségért folyik, elérte csucspontját. A csipeszek és fogók most ütemesebben csengenek, a percek sürgetnek, az idő pedig meseszárnyakon repül. A beteg gyorsabban lélegzik, de az orvos keze most a legnyugodtabb.

Utolsó *vágások, utolsó erecskék következnek. Az idő most mintha megállna egy percre, de ez csak csalóka játék, mert bennük is — az orvosokban — és bennünk is, akik néma szemlélői vagyunk a műtétnek, kezd kiteljesedni az a gondolat, hogy mindjárt végetér a veszélyes pillanat és utána már csak a bevarrás következik.*

Talán háromszor forog körül a percmutató s aztán felnéz az orvos. Kezében tartja a kóros daganatot és fellélegzik.

A többi már percek müve. A varrattal hamar elkészülnek, utána gézzel letapasszák a sebet.

Az orvos *kijön az előszobába, leveszi arcáról a maszkot, le a fehér köpenyt s nyomban hozzá kezd ujból a bemosakodáshoz.*

— Még egy sérvműtétet kell elvégeznem — mondja mentegetőzve.

Ezt a néhány perces szünetet felhasználjuk beszélgetésre.

— Mindennap operál?

Bólint.

— Sok hasonló sulyos műtét adódik?

— A mult hónapokban csak én egyedül hét sulyos esetet operáltam.

— Mi a legnagyobb öröme?

— Az a perc, amikor sikerült a műtét s a beteget visszaviszik szobájába. Ilyenkor nagyon boldog vagyok.

... Belépek a 22-es szobába, ott fekszik az az asszony, aki az imént még a műtőben tompafényü szemeivel nézte a mennyezetet. Most nyugodtan alszik...

Böszörményi Zoltán

Készülék a véredények „összeforrasztására"

Kovanov szovjet professzor ötlete alapján a **Szovjetunió Köze** egészségügyi Minisztériumának orvosi felszereléseket gyártó intézete olyan készüléket állitott elő, melynek segitségével a véredényeket vagy idegpályákat percek alatt „összeforraszthatják". A sebész megnyom egy emeltyüt és az összeillesztendő véredény két részét körülvevő készülék-részek tantalniobium kapcsokkal egyidejüleg összefüzik az egymáshoz illő részeket.

Ez a készülék rendkivül nagyjelentőségü a traumatológikus sebészet számára. Ilyen módon lehetővé válik a multban kilátástalan operációk elvégzése.

Képünk Vera M. moszkvai munkásnő kezéről készült, mely sulyos baleset következtében majdnem teljesen levált a karról. P. Androsszov professzor, Kovanov professzor készüléke segitségével „összeforrasztotta" a megsérült kéz véredényeit és idegpályáit, ugy, hogy Vera M. keze teljesen meggyógyult és ma már ismét dolgozhat gépén.

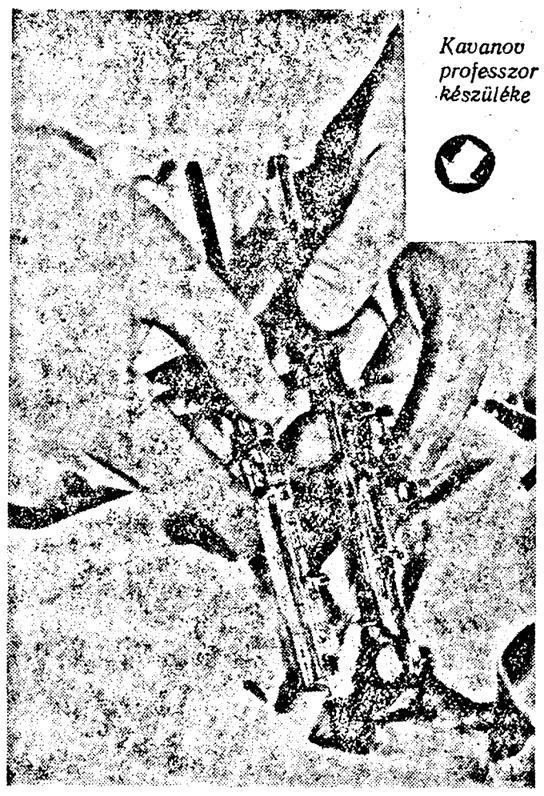

Kavanov professzor készüléke

A MÉZ MINT GYÓGYSZER

A méz majdnem tiszta alakban tartalmazza az értékes szőlőcukrot, mely — ellentétben a közönséges cukorral — minden további átalakitás nélkül, közvetlen a vékonybélből kerül a vérbe. Ezért sok esetben bizonyos mennyiségü méz felvétele egy meglehetősen komplikált eljárást helyettesit: a szőlőcukornak, a vénába való bevitelét.

A mézben levő erjesztőanyagok nagyban hozzájárulnak különböző tápanyagok könnyebb felvételéhez. Ami a kristályos sókat illeti, mint amilyenek a kalcium, natrium, vas, foszfor, jód és mások, a méz ezeket majdnem ugyanolyan mértékben tartalmazza, mint az emberi vérsavó. Ugyancsak egész sor vitamint is tartalmaz a méz.

Szovjet tudósok megvizsgálták különféle mézfajták hatását a betegségokozó mikroorganizmusokra: sztreptokokkuszra, stafilokokkuszra, dizentériabacilusokra, hastifuszbacilusokra és sok más betegségokozóra. Több mint kétezer vizsgálat arra a megállapitásra vezetett, hogy bizonyos mézfajták baktériumpusztító tulajdonsággal birnak.

Udinzev professzor megfigyeléseket végzett tüdőtuberkulótikus betegek egy csoportjánál, akiknek naponta: 100—150 gramm mézet adagoltak. Valamennyi betegnél jelentős javulást hozott létre a méz adagolása.

Legátfogóbbak azok a kutatások voltak, melyeket gyomor- és bélmegbetegedéseknél alkalmazott mézkezelés alkalmával végeztek. A méz csökkenti a gyomornedv savtartalmát és daganatok képződésénél csökkenti a kellemetlen szimptomákat. Azon eredményeknek analizise, melyeket gyomordaganatok kezelése alkalmával tapasztaltak, megmutatta, hogy mézzel való kezelésnél a gyomornedv savtartalma normálissá válik, a gyomorégés megszünik, javul az emésztés és a betegek sulya gyarapodik. Ugyancsak bizonyos májbetegségeknél és epebetegségeknél is sikerrel alkalmazható a mézterápia.

EMIL RACOVIŢA,

a román természettudomány kiváló alakja

90 évvel ezelőtt, 1868 november 15-én született Iasiban a román biológusok legnagyobbika, Emil Racoviţa professzor, kinek sok évtizedes fáradhatatlan munkássága rendkivül gazdag tudományos eredményekben. Ezek az eredmények az egész világon ismertté tették nevét és dicsőséget szereztek hazánknak.

Nevelői és tanárai között nem kisebb embereket találunk, mint Ion Creangat, a kiváló irót, Grigore Cobîlcescut és Grigore Antipat, az akkori román természettudomány legkiválóbb képviselőit. Ezek felkeltették az ifju érdeklődését a természettudományok iránt. Erettségi után Racoviţa Párizsba utazott, ahol előbb jogot hallgatott, de természettudományos érdeklődése hamarosan a biológia felé irányitotta. 1896-ban ragyogó értekezésével elnyeri a doktori cimet a párizsi Sorbonne-egyetem természettudományi karán.

Egy évvel később a 29 éves Racoviţa-t a belgák hivják meg és biológusi minőségben egy délsarki expedició tagjaként működött. A két évig tartó, rendkivül kockázatos és veszélyes kutatóut az első volt a tudományok történetében, amikor a sarkkutatók több, mint egy évet töltöttek megszakitás nélkül a „fehér földrészen". Racoviţa rendkivül gazdag természettudományos anyagot gyüjtött össze a Déli Sarkon. Ezt 60 kötetben dolgozta fel, nagyfoku tudományos igényességgel, alapossággal és ilyen módon lényegesen gazdagitotta a Déli-Sark élővilágával kapcsolatos tudományos ismereteket.

1904-ben ujabb tudományos expedicióra indult és ekkor a Földközi-tenger állatvilágát vizsgálta. A Baleari szigetek barlangjaiban ébredt fel érdeklődése a barlang-kutatás iránt, mely tudományágnak világviszonylatban is egyik legkiválóbb müvelője lett.

Rendkivül gazdag tudományos munkássága nagy tekintélyt vivott ki számára a nemzetközi tudományos körökben. Mégis, mikor 1920-ban a kolozsvári egyetem meghivta általános élettani tanszékére tanárnak, a nagy tudós és nagy hazafi egy pillanatig sem habozott. Otthagyta a felkinált Sorbonne-i katedrát, hazajött, és folytatta eredményes és sokoldalu tudományos munkásságát. Kolozsváron megalakitotta a Barlangkutató Intézetet és a kolozsvári Természettudományi Társaságot. Egyre-másra tárta fel hazánk kisebb és nagyobb barlangjait és azok élővilágát.

Tudományos munkássága mellett rendkivül értékes nevelőmunkát végzett. Több, mint negyedszázadon át nevelte a fiatal tudományos nemzedéket, oltotta az ifjuságba a természet, az emberek szeretetét, hirdette a haladó természettudományos eszméket.

Racoviţa-t egész életében a haladó eszmék lelkesitették, nemcsak a tudomány, de a társadalmi élet terén is. Igy még egyetemi hallgató korában részt vett a franciaországi szocialista mozgalomban. Aláirta az 1889-ben Párizsban tartott nemzetközi kongresszus emlékiratát május 1-nek a munkásosztály nemzetközi szolidaritásának napjává való nyilvánitásáról.

Visszatérve hazájába, minden alkalommal bátran felemelte szavát a tőkés-földesuri rendszer tulkapásai ellen és követelte a tudományos kutatómunka támogatását. Szoros kapcsolatot tartott fenn a Szovjetunió tudományos köreivel, olyan időszakban, amikor a szocializmus országát kegyetlen kapitalista blokád vette körül.

Tudományos munkássága mellett rendkivül nagyértékü tudomány-népszerüsitő tevékenysége is. Az élő és irott szónok valóságos mestere volt. Tudományos kutató utjainak leirása rendkivül érdekes, vonzó és tanulságos olvasmány.

Egész életszemléletét, jellemét és célkitüzéseit hiven tükrözik azok a szavak, melyeket egyik legutolsó előadásában hallgatóságához intézett.

„... örökségül hagyom az ifjuságra vagyonomat, amit 40 év során, 9 országon és 9 tengeren át gyüjtöttem, annyi élőlénytől, melyeket kiváncsisággal és szeretettel kerestem, követtem és vizsgáltam, amit a könyvek ezreiből gyüjtöttem. Ezt a vagyont nem pénzben mérik, de mégis nagy hasznára lehet utódjaimnak. Ezt a vagyont hagyom én, — aki egész életemen át nem voltam más, mint diák és tanár és nem is szerettem volna más lenni — ezt a vagyont akarom én hazám fiaira és lányaira hagyni...

... Hazám és népem szeretetét.

A tudomány szeretetét.

Bizalom a tudományos módszerekben.

Erkölcsi bátorság, hogy mindig és minden körülmények között megmondjuk az igazat.

És végül rendithetetlen derültség, mely abból a meggyőződésből fakad, hogy az emberiség mégsem lesz olyan bolond, hogy saját maga ássa meg sirját."

Emil Racoviţa megérhette, hogy az emberiség jobb jövőjébe vetett reményei valóra váljanak, 1947 november 19-én halt meg, mint felszabadult hazánk tudományos életének egyik büszkesége. Születésének és halálának évfordulója alkalmából a nagy tudósnak és igaz hazafinak kijáró tisztelettel és megbecsüléssel adózunk emlékének forrón szeretett hazája fiai.

Az alvásról

Megfelelő alvásra minden élőlénynek elengedhetetlenül szüksége van. Az egészséges felnőtt egy-két rossz alvást kihever, de a sorozatos tökéletlen alvás a legszivósabb szervezetet is kimeriti, s megtámadja az egészséget. Mindenki érzi viszont, milyen áldásos a jólzü alvás közérzetünkre és munkabirásunkra. Alvás hiján fáradságot, kimerültséget érzünk, ingerlékenyek, nyügösek vagyunk, hátráltatjuk a magunk s környezetünk munkáját.

Öreg hiba, ha álmatlanság esetén orvosi rendelet nélkül mindjárt elkezdünk altatót szedni. Az álmatlanság nem „egyeredetü" baj, és nem is betegség, hanem sok okból, köztük különféle megbetegedésekből kialakuló rendellenes állapot. Egyéni bajainkon és bosszuságainkon kivül okozhatja köhögés, görcs, fájdalom, fulladás — a legkülönbözőbb kórokból eredően. Ilyenkor az álmatlanságot az szüntetni meg, ha az alapbajt gyógyittatjuk.

Ősi idők óta sokat vitatott kérdés, hogy mennyi alvásra van szükségünk. Az ókori római polgárok — miként Plinius leveleiből kitünik — hat órában állapitották meg az alvás közönséges időtartamát. A középkorban a Nápoly melleti, Salerno városában székelő s gyakorlatiasságáról méltán hires orvosi iskola regulái is ezt a hagyományt helyeselték, mondván:

„Sex horas dormire sat est juvenique senique,
Septem vix pigro, nulli concedimus octo."

(Hat órát elég aludni fiatalnak, öregnek; hetet a restnek is alig; nyolcat senkinek sem engedünk.)

Hát elég szükmarkuak voltak! A mai orvosi álláspont szerint nagy általánosságban 7—8 órai alvás szükséges. Nehéz testi munkát végzőknek, kisgyermekeknek, kimerülteknek, betegeknek, lábbadozóknak több.

Persze az álmatlanságok egy részében elkerülhetetlen az orvos rendelte altatószer. De csak annyit és addig szedjük, amennyit és ameddig a doktor engedi. Ha valaki fölöslegesen, mértéktelenül sok altatót szed, ebből az álmatlanságnál is nagyobb baja támadhat: gyógyszermérgezés.

A Vörös Lobogó szerkesztősége és kiadóhivatala: Karl Liebknecht utca 2—4. szám. Telefon: Szerkesztőség: 30—87, 16—92, 35—69. Kiadóhivatal: 16—92. Nyomda: 20—77. Tip. I. O. I. L. Arad.